

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Amorites in the early Old Babylonian Period

Boer, R. de

Citation

Boer, R. de. (2014, May 28). *Amorites in the early Old Babylonian Period*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/25842>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/25842>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/25842> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Boer, Rients de

Title: Amorites in the Early Old Babylonian Period

Issue Date: 2014-05-28

Samenvatting

De Amorieten komen als volk of ethniciteit voor in teksten uit vele tijden en gebieden van het Oude Nabije Oosten. Er is en was veel discussie over hun herkomst, taal, religie, ethniciteit en levensstijl.

De eerste echte attestaties van de Amorieten stammen uit de Akkad tijd (ca. 2334-2154 v.C.). In de tijd van het derde rijk van Ur (ca. 2112-2002 v.C.) komen ze veelvuldig voor in administratieve teksten als huurlingen en als inwoners van het gebied rond de Jebel Hamrin. In de Vroeg Oud-Babylonische tijd (ca. 2002-1800 v.C.) wordt het gehele Midden Oosten gekenmerkt door een veelheid aan kleine koninkrijkes bestuurd door Amorietische koningen. De Amorieten in deze periode vormen het onderwerp van studie van dit proefschrift.

Reeds voor de val van het Ur III rijk kunnen we al een versplintering constateren van het politieke landschap omdat vele stadstaten zich losmaakten van de controle van Ur. Deze eerste koninkrijkes waren echter nog niet onder de controle van Amorietische heersers. Het lijkt erop dat de Amorieten in deze periode (ca. 2000-1950 v.C.) voornamelijk op twee plekken aanwezig waren in Mesopotamië: in het zuiden rond Larsa en in de vallei van de Diyala rivier. Ze waren georganiseerd in stammenverbanden en militair actief maar ze hadden nog maar weinig politieke macht.

Ondanks hun militaire kracht bleven de Amorieten een minderheid in de gebieden van zuidelijk Mesopotamië. Voor de geschiedschrijving van deze periode zijn we vooral aangewezen op talloze privé teksten zoals leningen, koopcontracten, adoptiecontracten en enkele brieven. Het enige bewijs dat we vinden in deze teksten van een Amorietische aanwezigheid zijn persoonsnamen. Deze vormen op zichzelf een interessant object van studie. Uit bestudering van deze namen blijkt dat Amorietische namen enerzijds kenmerken vertonen van een recent gemigreerde bevolking en anderzijds kenmerken delen met de autochtone Akkadische namen. Desondanks lijkt er wel sprake te zijn geweest van een aparte Amorietische ethniciteit, maar er is geen bewijs voor Amorietische massamigraties.

Rond 1900 v.C. worden de bronnen die tot onze beschikking staan plotseling veel talrijker: in het hele gebied van Noord-Babylonië en de Diyala vallei (ongeveer het huidige centraal Irak) zijn er talloze staatjes ontstaan die

bijna allemaal geregeerd worden door een Amorietische koning. De Amoriëten waren waarschijnlijk door de mensen woonachtig in de steden ingehuurd om ze te beschermen tegen andere Amorietische groepen en rivaliserende steden. Omdat de Amoriëten militair beter georganiseerd waren dan de stadsbevolking namen ze uiteindelijk de macht over door de zittende elite eruit te werken.

Er zijn sterke aanwijzingen dat een groep heersers rondom Sumu-abum instrumenteel is geweest in deze machtsovername. Deze Sumu-abum komt naar voren als een legeraanvoerder en leider van een Amorietisch stammenoverleg. Uiteindelijk waren bijna alle kleine staatjes rond 1815 v.C. door twee grootmachten geannexeerd. In het geval Noord-Babylonië was het Babylon dat onder de leiding van Sumu-la-El groot werd, maar nog machtiger werd Eshnunna in de Diyala vallei dat onder aanvoering van Ipiq-Adad II een groot gebied bestuurde. Nog veel later, onder Hammurabi van Babylon was rond 1760 v.C. bijna de helft van het Midden Oosten onder Babylonische invloed gebracht.

Aan de ene kant brachten de Vroeg Oud-Babylonische Amorietische heersers in zuidelijk Mesopotamië aanvankelijk een sterke decentralisering van de macht teweeg, maar aan de andere kant werd in deze tijd ook de basis gelegd voor Babylon's latere vooraanstaande rol in de wereldgeschiedenis.